

केंद्र शासन पुरस्कृत अमृत २.० अभियानांतर्गत
पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या इंद्रायणी
सरोवर पुनरुज्जीवन प्रकल्पास प्रशासकीय
मान्यता देण्याबाबत. (रु.५२५.८२ कोटी)

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक अमृत-२०२५/प्र.क्र.३३९/नवि-३३
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : २७ ऑक्टोबर, २०२५

संदर्भ :-

१. केंद्र शासनाने केंद्र पुरस्कृत अमृत २.० अभियानाच्या ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सुचना
२. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्र: अमृत २०२२/प्र. क्र.१४१/नवि - ३३, दिनांक १४ जुलै, २०२२.
३. नगर विकास विभाग, शासन परिपत्रक क्र: अमृत २०२२/प्र.क्र.२०३/नवि - ३३, दिनांक १६ सप्टेंबर, २०२२.
४. नगर विकास विभाग, शासन परिपत्रक क्र : अमृत २०२३/प्र.क्र.३३१/नवि- ३३, दिनांक ०८ नोव्हेंबर, २०२३.
५. नगर विकास विभाग शासन निर्णय क्र: अमृत-२०२४/प्र.क्र.२०१/नवि-३३, दिनांक १३ मार्च, २०२४.
६. नगर विकास विभाग शासन निर्णय क्र: संकीर्ण-२०२५/प्र.क्र.१७५/नवि-३३, दिनांक २९ ऑगस्ट, २०२५.
७. मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, पुणे यांचे तांत्रिक मान्यतेचे आदेश क्र. जा.क्र. मुअ (पुणे)/तांशा-२/पिंपरी चिंचवड मनपा/२१९२, दिनांक २९ ऑगस्ट, २०२५.
८. अमृत २.० अभियानांतर्गत गठीत करण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय तांत्रिक मान्यता समितीच्या दिनांक १८ सप्टेंबर, २०२५ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासन पुरस्कृत अमृत २.० अभियानाची संदर्भाधीन अ.क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये सन २०२१-२२ वर्षापासून राज्यामध्ये अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. सदर अभियानांतर्गत पाणीपुरवठा, सरोवरांचे पुनरुज्जीवन व हरित क्षेत्र विकास इ. पायाभूत सुविधांची निर्मिती राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये करण्यात येणार आहे आणि यापूर्वीच्या अमृत अभियानांतर्गत समाविष्ट असलेल्या राज्यातील ४४ शहरांमध्ये मलनिःस्सारणाची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. त्यानुसार सदर अभियानांतर्गत राज्याच्या रु. २७७९३ कोटी प्रकल्प किंमतीच्या राज्य जलकृती आराखडयास (फक्त Capex किंमत) केंद्र शासनाने मान्यता दिलेली आहे. यामध्ये पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या इंद्रायणी सरोवर पुनरुज्जीवन प्रकल्पाचा समावेश असून संदर्भाधिन क्र. ७ अन्वये मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, पुणे दिलेल्या तांत्रिक मान्यतेनुसार त्यास राज्यस्तरीय तांत्रिक समितीच्या दिनांक १८ सप्टेंबर, २०२५ रोजीच्या झालेल्या बैठकीत मंजूरी दिलेली आहे. सदर प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र शासन पुरस्कृत अमृत २.० अभियानांतर्गत पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या रु. ५२५.८२ कोटी प्रकल्प किंमतीच्या इंद्रायणी सरोवर पुनरुज्जीवन प्रकल्पास परिच्छेद क्र. २ मध्ये नमूद केलेल्या विवरणपत्रात नमूद केल्यानुसार व मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, पुणे यांनी दिनांक २९ ऑगस्ट, २०२५ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या तांत्रिक मान्यतेमधील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून या शासन निर्णयाद्वारे प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. सदर प्रकल्पाच्या वित्तीय आकृतिबंध पुढीलप्रमाणे :-

(किंमत रु.कोटी)

नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव	प्रकल्प किंमत	केंद्र शासनामार्फत अनुज्ञेय अनुदान (प्रकल्प किंमतीच्या २५ %)	राज्य शासनामार्फत अनुज्ञेय अनुदान (प्रकल्प किंमतीच्या २५ %)	नागरी स्थानिक संस्थेचा हिस्सा (प्रकल्प किंमतीच्या ५० %)
१	२	३	४	५
पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका	५२५.८२	१३९.४५५	१३९.४५५	२६२.९९०

२. पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या इंद्रायणी सरोवर पुनरुज्जीवन प्रकल्पातील घटक व त्यांचे किंमतीचे विवरण पुढीलप्रमाणे आहे.

Sr. No	Work Name	Amount in Rs.
1	Rejuvenation of Water Bodies by Desilting Strengthening the embankment and Stone Packing	
i)	Earthwork (Clearing and grubbing, Desilting, Dredging from river, Disposal of all type of rubbish, embankment and Strengthening)	1238853701
ii)	General Development (Stone pitching, rubble stone soling, non woven geotextile filter, Chain link fencing on compound wall, Retaining Wall etc.)	1083040511
2	Development of the Community green spaces linked to cleaned water body	
i)	Horticulture & Landscaping	470565099
ii)	Dismantling and Demolishing	33010016
iii)	Street Furniture	548750
iv)	Electrical & Lighting works	123751719
3	Sewage Treatment Plant	
i)	Construction of 40 MLD Sewage Treatment Plant at Chikhali Near River Residency	725720455
ii)	Construction of 20 MLD Sewage Treatment Plant along Indrayani Water Body	410976930
4	Harvesting the Rainwater through storm water drains into water body	
i)	Storm water	1109142
5	Diverting the polluting drains to Treatment Plant	
i)	Interceptor Works	96837097
ii)	River Replenishment	65412126
iii)	Pumping Works	1786956
	Total	4251612502
	18 % GST	765290250
	Royalty & Testing Charges	183497650
	1% Labour Insurance	15316631
	1% TS	42516126
	Grand Total	5258233159
	Say Rs	525.82 Cr.
प्रकल्प पूर्ण करण्याचा कालावधी कार्यादेश दिनांकापासून २४ महिने		

३. पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या इंद्रायणी सरोवर पुनरुज्जीवन प्रकल्पाची Opex किंमत पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेने उभारणे आवश्यक आहे. सदर प्रकल्प पुर्ण करण्याचा कालावधी २४ महिने राहील.
४. पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या इंद्रायणी सरोवर पुनरुज्जीवन प्रकल्पास खालील अटींच्या अधीन राहून प्रशासकीय मंजूरी देण्यात येत आहे:-
- ४.१. सदर प्रकल्पासाठी कार्यान्वयन यंत्रणा पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका राहील.
- ४.२. प्रकल्पासाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेमार्फत भरण्यात यावा.
- ४.३. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचना व राज्य शासनाच्या संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार सदर प्रकल्पाची अंमलबजावणी करणे कार्यान्वयन यंत्रणेस बंधनकारक राहील.
- ४.४. सदर प्रकल्पास मान्यता देताना राज्यस्तरीय तांत्रिक समितीने विहित केलेल्या सर्व अटींची पूर्तता करणे कार्यान्वय यंत्रणेवर बंधकारक राहील.
- ४.५. राज्य शासनाने संदर्भाधिन क्र. २ व ३ नुसार विहित केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार सदर प्रकल्पाची निविदा प्रक्रिया व अंमलबजावणी विहित कालावधीमध्ये पूर्ण करणे संबंधित कार्यान्वयन यंत्रणेवर बंधनकारक राहील.
- ४.६. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने केंद्र पुरस्कृत अमृत २.० अभियानातील प्रकल्पांसाठी निर्गमित केलेल्या आदर्श निविदा पुस्तिकेनुसार प्रसिद्ध करणे बंधनकारकराहील.
- ४.७. सदर प्रकल्पाच्या कामाचे कार्यादेश प्रशासकीय मंजूरीच्या आदेशापासून ४५ दिवसांच्या आत देण्यात येतील याची कार्यान्वयन यंत्रणेने दक्षता घ्यावी.
- ४.८. केंद्र शासन पुरस्कृत अमृत अभियानांतर्गत केंद्र शासनाने विहित केलेल्या सुधारणांची (Reforms) पूर्तता विहित कालावधीत पूर्ण करणे संबंधित अभियान शहरास बंधनकारक राहील.
- ४.९. निधी वितरणाची कार्यपद्धती : केंद्र शासन पुरस्कृत अमृत २.० अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार केंद्र शासन हिश्याचा निधी हा तीन टप्प्यात (२० %+४० %+ ४० %) वितरीत केला जाणार आहे. त्यानुसार केंद्र शासनाकडून वितरीत निधीच्या प्रमाणात राज्य हिश्याचा निधी केंद्र हिस्सा वितरीत करताना सोबत वितरीत केला जाईल.
- ४.१०. अमृत अभियानांतर्गत मंजूर प्रकल्पासाठी स्वहिश्याचा निधी उभारताना नागरी स्थानिक स्वराज संस्थांनी त्यांना प्राप्त होणाऱ्या वित्त आयोगाच्या निधीशी सांगड (Convergence) घालणे आवश्यक राहील. यासाठी त्यांनी वित्त आयोगातून मिळणारा निधी चिन्हांकीत करून ठेवावा.
- ४.११. सदर अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार सदर प्रकल्पासाठी वितरीत करण्यात येणारा निधी हा कार्यात्मक साध्यांवर (Functional Outcome) आधारित असणार आहे. तसेच, सदर कार्यात्मक परिणामाची पूर्तता न झाल्यास सदर प्रकल्पास निधी वितरीत करण्यात येणार नाही. सदर बाबींची पूर्तता करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त, पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका यांची राहील.
- ४.१२. सदर प्रकल्पासाठी केंद्र व राज्य शासनाच्या हिश्याचा प्रथम हप्त्याचा निधी कार्यादेश निर्गमित केल्यानंतर पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेस वितरीत करण्यात येईल. त्यानुसार केंद्र शासनाने विहित केल्यानुसार उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास सादर केल्यानंतर व कार्यात्मक साध्यांची पूर्तता केल्यानंतर पुढील हप्त्याचा केंद्र हिश्याचा व त्याप्रमाणात राज्य हिश्याचा निधी वितरीत करण्यात येईल.

- ४.१३.** केंद्र पुरस्कृत अमृत २.० अभियानाच्या वित्तिय आकृतीबंधानुसार केंद्र व राज्य शासनाने वितरीत केलेल्या निधीच्या प्रमाणात नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था हिश्याचा निधी उभा करून सदर खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनाने विहित केलेल्या प्रपत्रात शासनास सादर करणे संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेवर बंधनकारक असणार आहे.
- ४.१४.** सदर प्रकल्पासाठी निधी वितरीत करताना दिलेल्या सूचनानुसार, सदर प्रकल्पासाठी केंद्र व राज्य शासनाने वितरीत निधीच्या प्रमाणात पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेने निधी उभारणे अनिवार्य राहील. सदर प्रकल्पासाठी वितरीत केलेला निधी त्याच प्रकल्पासाठी वापरणे बंधनकारक असून त्याचा वापर इतर प्रयोजनार्थ केल्यास सदर बाब ही गंभीर वित्तिय अनियमितता समजण्यात येईल.
- ४.१५.** राज्य शासनामार्फत नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेसाठी प्रकल्प मंजूर झाल्यानंतर, मूळ प्रकल्प किंमतीमध्ये कोणत्याही कारणामुळे वाढ झाल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित कार्यान्वयन यंत्रणेची राहील. राज्य शासनामार्फत त्या करिता कोणतेही वाढीव अनुदान उपलब्ध केले जाणार नाही.
- ४.१६.** सदर प्रकल्पाची अंमलबजावणी विहित कालावधीत पूर्ण करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी ही संबंधित कार्यान्वयन यंत्रणा, प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार व प्रकल्प व्यवस्थापन विकास व व्यवस्थापन सल्लागार यांची संयुक्तरीत्या राहील.
- ४.१७.** प्रकल्पाचे काम सुरु झाल्यानंतर प्रकल्प व्यवस्थापक सल्लागाराने कामाची गुणवत्ता व देयके प्रमाणित केल्यानंतर उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत कामाची देयके १५ दिवसांत संबंधित कंत्राटदारास देण्याची जबाबदारी संबंधित कार्यान्वयन यंत्रणेची राहील.
- ४.१८.** अमृत २.० अभियानांतर्गत मार्गदर्शक सूचनेनुसार संदर्भाधिन क्र.०३ नुसार सदर प्रकल्पासाठी प्रकल्प व्यवस्थापक सल्लागाराची नेमणूक करावी. त्यामध्ये नमूद केल्यानुसार प्रकल्प व्यवस्थापक शुल्क अदा करावे तसा ठराव संबंधीत नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने करणे बंधनकारक राहील.
- ४.१९.** नदीमध्ये येणारे पाणी / नदीमधील पाण्याचा BOD कमी करण्यासाठी योग्य प्रक्रिया करणेसंबंधी आयुक्त, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका यांनी खातरजमा करावी असे समितीने सूचित केले. सदर प्रकल्पास मंजुरी देताना प्रशासकीय मान्यतेमधील, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या तांत्रिक मान्यतेमधील आणि राज्यस्तरीय तांत्रिक समितीने वेळोवेळी विहित केलेल्या अटी व शर्तीची पूर्तता करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका यांची राहील.
- ४.२०.** सदर प्रकल्पासाठी आवश्यक परवानग्या घेऊन व प्रकल्पातील उपांगाच्या जागा महानगरपालिकेच्या नावावर व ताब्यात असल्याची खातरजमा करून, सदर प्रकल्पासाठी आवश्यक स्वहिश्याच्या निधीची तरतूद करून व प्रकल्प राबविण्यासाठी आवश्यक इतर तांत्रिक बाबींची पूर्तता झाल्याची खातरजमा आयुक्त, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका यांनी करावी.
- ४.२१.** पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेस यापूर्वी इतर कोणत्याही योजनेंतर्गत मंजूर करण्यात आलेल्या प्रकल्पातील उपांगे व या प्रकल्पातील उपांगे यामध्ये द्विरुक्ती (Duplication) होत नसल्याची खातरजमा करण्याची जबाबदारी संबंधीत नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था, या प्रकल्पाचे प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार व महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांची राहील.
- ५.** केंद्र पुरस्कृत अमृत २.० अभियानाच्या केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या सर्व मार्गदर्शक सुचना पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या इंद्रायणी सरोवर पुनरुज्जीवन प्रकल्पास लागू राहतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५१०२७१८०४०३८९२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सचिन द. सहस्रबुध्दे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) महोदयांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री (नगर विकास) महोदयांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.मंत्री (पाणीपुरवठा व स्वच्छता) विभाग यांचे खाजगी सचिव.
६. अप्पर मुख्य सचिव, वित्त विभाग यांचे स्वीय सहायक.
७. अप्पर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग यांचे स्वीय सहायक.
८. अपर मुख्य सचिव, नगर विकास विभाग (२) यांचे स्वीय सहायक.
९. प्रधान सचिव, पाणीपुरवठा विभाग यांचे स्वीय सहायक.
१०. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, नवी मुंबई.
११. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
१२. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र नागरी विकास अभियान संचालनालय, मुंबई.
१३. विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग.
१४. जिल्हाधिकारी, पुणे.
१५. जिल्हा प्रशासन अधिकारी, पुणे.
१६. आयुक्त, पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका, पिंपरी-चिंचवड.
१७. निवड नस्ती, नवि-३३.